

Pomáháme těm, kteří pomáhají uprchlíkům z Ukrajiny v Moldavsku

18.1.2023 - Tereza Hronová, Karolína Šugarová | Člověk v tísni

Více než 100 lidí z Ukrajiny, převážně dětí, už několik měsíců žije v ubytovacím centru pro uprchlíky v moldavském městě Glodeni. Dříve zde byla škola, nyní budova slouží jako ubytovna. Pro děti je tu pouze jedna místnost na hraní. Většina z nich se potýká s válečnými traumaty a potřebuje psychosociální podporu.

"Pracuji s dětmi, které ve válce přišly o otce, což je náročné. Nemohou spát, a často to vede k psychickým problémům," říká Anastasia Russu, psychologka z Člověka v tísni.

Pravidelně navštěvuje uprchlíky společně s mobilním týmem z partnerské organizace ČvT, Clinica Juridică.

Zatímco se děti věnují kreslení, jejich rodiče mohou využít příležitosti navštívit právníka z organizace Clinica Juridică a probrat s ním případné právní problémy. Nejčastěji se lidé ptají, jak mohou získat pas – často ho nemají nebo mu vypršela platnost. Právník Ion Danoi jim pomáhá i v dalších oblastech: "Ptají se na majetek, na zaměstnání, na uzavírání pracovních smluv," dodává Ion.

Pomoc poskytovaná místními organizacemi pro lidi z Ukrajiny

Současný projekt – realizovaný organizací Clinica Juridică – je zaměřen na pomoc a poradenství uprchlíkům ve 13 okresech na severu Moldavska. "Poskytovaná pomoc je založena na mobilních službách. Obratem reagujeme na potřeby lidí v místě jejich bydliště, čímž odpadají jejich náklady a stres spojené s vyhledáváním služeb a informací," vysvětluje Olesea Tabarcea, ředitelka organizace Clinica Juridică.

Občanské sdružení "Biaz Gul" je další partnerskou organizací ČvT, která funguje na jihu Moldavska. Biaz Gul – což znamená Bílá růže – má dlouhodobé zkušenosti s poskytováním sociální podpory zranitelným skupinám, jako jsou lidé s HIV a tuberkulózou, matky s mnoha dětmi, sexuálně zneužívané ženy a oběti domácího násilí. Když do Comratu, hlavního města autonomní oblasti Gagauzie, přišli uprchlíci z Ukrajiny, služby Biaz Gul se změnily.

"Válka je vážný problém, a jako zástupci občanské společnosti jsme nemohli zůstat stranou," říká Svetlana Gheorghieva, ředitelka organizace Biaz Gul.

"Od března 2022 pomáháme lidem z Ukrajiny se zajištěním potravin a rozdáváme hygienické balíčky. Naším hlavním úkolem je ale poskytovat jim potřebné informace," poznamenala Aliona Cara, psychologka mobilního týmu.

Biaz Gul vytvořil dva mobilní týmy složené z psychologa, právníka a sociálního pracovníka, které poskytují obecné informace a nabízí lidem individuální pomoc. Na pravidelně organizovaných informačních schůzkách se většina dotazů týká právního rámce v Moldavsku nebo zdravotní péče a hrazených léků. Od srpna do listopadu využilo služeb psychologické podpory poskytované mobilními týmy přibližně 430 žen a dětí.

Podpora pro moldavské domácnosti díky EU

Mnoho Ukrajinců je ubytováno v soukromí. Obyčejní Moldavané je vřele přijali, ale s tím, jak se válka

prodlužuje, rostou i výdaje hostitelských domácností. Díky prostředkům Evropské unie na humanitární pomoc jsme finančně podpořili 2 514 domácností v 15 okresech země.

Tuto pomoc dostala i Ljubovi Talan z města Balti. Život k ní nebyl vždy přívětivý – její manžel a dcera vážně onemocněli a jí samotné často chybí peníze na zaplacení účtů. Energetická krize a chudoba v zemi jí život příliš neusnadňují.

Přesto se rozhodla pomáhat druhým a nabídnout uprchlíkům pokoj ve svém bytě. *"Navzájem si volají a předávají si informace. Bydlím u autobusového nádraží, už o mně vědí. Zavolají, řeknou, kdo jsou, a zeptají se, jestli je ubytujeme. Samozřejmě, že je přijmeme. Někteří zůstávají déle, jiní krátce. Někteří odjíždějí hned a někteří chvíli zůstanou,"* popisuje Ljubovi.

Hostitelské domácnosti dostávají 3 900 MDL (4 500 CZK), pokud hostí do čtyř uprchlíků, a 4 800 MDL (5 500 CZK), pokud jich hostí pět a více. Díky peněžní podpoře od ČvT mohla Ljubovi zaplatit zvýšené náklady domácnosti a uhradit platby za energie.

"Nedávné krize – pandemie COVID-19 a energetická krize, která zvýšila životní náklady – představují pro obyvatele Moldavska vážné problémy. Válka na sousední Ukrajině pak přinesla ještě další potíže. Tisíce lidí našly útočiště právě zde, v Moldavsku. Finanční pomoc od Evropské unie přišla právě včas a umožnila nám pomoci rodinám, které hostí ukrajinské uprchlíky, což snížilo nejistotu místních komunit. Rodiny, které tuto pomoc obdržely, často použily peníze na pokrytí svých výdajů, a zároveň poskytly bydlení a podporu lidem prchajícím před válkou. Zaplatily účty a nakoupily potraviny nebo léky. Díky našemu projektu se lidé lépe vyrovnávají se současnou situací," říká Georgiana Cremene, vedoucí mise Člověka v tísni v Moldavsku.

Pomoc pro lidi z Ukrajiny v Moldavsku

<https://www.clovekvtisni.cz/pomahame-tem-kteri-pomahaji-uprchlikum-z-ukrajiny-v-moldavsku-9906gp>